

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Pályaválasztási tanácsadás és a munkaképesség felmérése

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Pályaválasztási tanácsadás és a munkaképesség felmérése	A tantárgy kódja	PLX00061
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr, Veres Anna adjunktus		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr, Veres Anna adjunktus		
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6
2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					39 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					3
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					2
Más tevékenységek: [pl.: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral]					1
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					39
3.8. A félév összóraszama					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	-
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C5 – Pszichopedagógiai tanácsadás, irányítás és támogatás különböző személyek és oktatási csoportok számára (gyermekek, tanulók, fiatalok, családok, tanárok, alkalmazottak és más személycsoportok). RAI 5 – Egyéni és csoportos beavatkozási tervek kidolgozása és alkalmazása a tanácsadás, mentorálás, motiváció, előrehaladás, önérvényesítés és pszichopedagógiai támogatás stratégiáinak megerősítésére, amelyeket gyermekeknek, tanulóknak, fiataloknak, családoknak és más személycsoportoknak nyújtanak.
Transzverzális kompetenciák	CT7 – A szakmai etika elveinek és normáinak alkalmazása, amelyek az Oktatás tudományának saját értékválasztásain alapulnak RAI7 – A szakmai feladatok felelős végrehajtása önállóság és szakszerű felügyelet mellett az Oktatás tudományának területén.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri: C5a) Támogatja és segíti a gyermekek/tanulók/fiatalok/más csoportok és személyek fejlődését, összhangban a tanácsadás alapelveivel és az oktatásban részt vevő minden személy védelmének szabályaival. C5b) Összehangolja a személyes, vállalkozói, szociális és egészségnevelésre vonatkozó ismereteket olyan szinten, amely serkenti és támogatja bármely személy alkalmazkodóképességének növelését és problémamegoldó készségének fejlődését. C5c) Felfedezi minden gyermek/tanuló/fiatal egyediségét, erősségeit, támogatási szükségleteit, tanulási nehézségeit, valamint ezek tanulásra gyakorolt következményeit, az oktatási folyamat igazítása érdekében. C5h) Megkülönbözteti és megtervezi az oktatási tanácsadási stratégiákat a veszélyeztetett helyzetben lévő vagy sajátos nevelési igényű tanulók számára. CT7b) Azonosítja a jogszabályi és oktatáspolitikai előírások gyakorlati következményeit az intézményi, illetve az osztály/csoport szintű döntéshozatalban.
Képességek	A hallgató képes: C5a) Azonosítani a gyermekek/tanulók/fiatalok/más csoportok és személyek állapotait/problémáit/nehezítettségét, viselkedésük és fejlődési folyamatuk tekintetében, pszichopedagógiai szakirányú segítségnyújtással. C5b) Kidolgozni és alkalmazni személyre szabott és csoportos pszichopedagógiai beavatkozási programokat/projekteket az oktatási és társadalmi alkalmazkodási és beilleszkedési folyamat optimalizálása érdekében. C5g) Egyéni sajátosságoknak, sajátos nevelési igényeknek vagy oktatási kockázati helyzeteknek megfelelően támogatást nyújtani minden gyermeknek/tanulónak/fiatalnak, más szakemberekkel való együttműködésben is.

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni annak érdekében, hogy: C5a) Szakmai szinten támogassa a helyesség, tárgyilagosság, igazságosság előmozdítását, és ösztönző, diszkriminációmentes oktatási gyakorlatokat alkalmazzon. C5b) Bizalmat fejezzen ki minden gyermek/tanuló/fiatal fejlődési potenciálja iránt, és támogassa azok törekvéseit differenciált és individualizált pedagógiai megközelítések révén. C5c) Tiszteletben tartsa és védje a tanulók, valamint származási közösségeik etnikai, társadalmi-gazdasági, nyelvi és vallási sokféleségét, és kezelje ezek következményeit a fejlődésre és a tanulásra nézve.
---	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Tanácsadási, irányítási és pszichopedagógiai támogatási kompetenciák kialakítása a különböző személyek és oktatási csoportok (gyermekek, tanulók, fiatalok, családok, tanárok, alkalmazottak stb.) számára. Az etikai, deontológiai és jogi elvek és normák alkalmazási képességének fejlesztése, amelyek az Oktatástudományok területére jellemzőek, a felelős és diszkriminációmentes gyakorlat megvalósítása érdekében. Az elemzési, azonosítási és személyre szabott támogatási készségek fejlesztése a kedvezményezettek számára, beleértve a kockázati helyzetben lévő vagy sajátos nevelési igényű tanulókat. A szakmai autonómia megerősítése a feladatok felelősségteljes vállalása, a sokféleség tiszteletben tartása, valamint a helyesség, tárgyilagosság és igazságosság előmozdítása által az oktatásban.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A gyermekek, tanulók és fiatalok fejlődésének támogatása a tanácsadási és oktatásvédelmi elvek alkalmazása révén. Az oktatási folyamat alkalmazása a kedvezményezettek szükségleteihez és egyéni sajátosságaihoz. A fejlődési és tanulási problémák azonosítása, valamint pszichopedagógiai szakirányú támogatás biztosítása. Személyre szabott és csoportos beavatkozási tervek kidolgozása és alkalmazása. Etikus, felelős és diszkriminációmentes oktatási gyakorlatok előmozdítása. A sokféleség tiszteletben tartása és a kedvezményezettek törekvéseinek támogatása differenciált megközelítések révén.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a karrier-tanácsadás témakörébe; Alapvető fogalmak a karrier-tanácsadásban: munka, karrier, pályafejlődés, tanácsadás	Bemutató	

2. Karrierelméletek és gyakorlati alkalmazásaik: Super életciklus és élettér elmélete	Bemutató	
3. Karrierelméletek és gyakorlati alkalmazásaik: Szociál-kognitív karrierelmélet	Bemutató, megvitatás	
4. Karrierelméletek és gyakorlati alkalmazásaik: Konstruktivista karrierelmélet	Bemutató, problematizálás	
5. A személyiségtípusok fontossága a pályafejlődésben: Holland pályaválasztási elmélete	Bemutató, megvitatás	
6. Tanácsadási folyamat	Bemutató, problematizálás	
7. Tanácsadási modellek	Bemutató, problematizálás	
8. Pályafejlődés és karrier-tanácsadás akadályozott személyeknél;	Bemutató, problematizálás	
9. Nemi különbségek és sztereotípiák a pályafejlődésben és a karrier-tanácsadásban; Pályafejlődés és karrier-tanácsadás a faji és etnikai különbségek tekintetében	Bemutató, problematizálás	
10. Pályafejlődés és karrier-tanácsadás akadályozott személyeknél;	Bemutató, problematizálás	
11. Karrier-tanácsadás a 21. században: alkalmazások, programok és online felületek használata; AI és karrier-tanácsadás	Bemutató, problematizálás	
12. Összegzés, ismétlés	Bemutató	

Könyvészet

Brown, S. D. & Lent, R. W. (2013). Career Development and Counseling, Putting Theory and Research to Work, 2 nd Edition, New Jersey: John Wiley & Sons Inc., 55-245.

Fonyó I. & Pajor A. (2000) (szerk). Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből. ELTE, Budapest

Hartung, P. J., Savickas, M. L., & Walsh, W.B. (2015). APA Handbook of Career Intervention, Volume 1: Foundations, 1 st Edition, Washington, D.C.: American Psychological Association, 209-223, 225-242; 333-354.

Hartung, P. J., Savickas, M. L., & Walsh, W.B. (2015). APA Handbook of Career Intervention, Volume 2: Application, 1 st Edition, Washington, D.C.: American Psychological Association, 53-66; 139-155.

Rogers, C. (2000). Valakivé válni. A segítő kapcsolat jellemzői. Edge Kiadó, 3 fejezet.

Ritoók Magda (2008). Pályafejlődés – és Pályafejlődési tanácsadás, Budapest: Elte Eötvös Kiadó.

Szilágyi, K. (2012). A pályaeorientáció szerepe a társadalmi integrációban. Budapest: Pályatervezési és Tanárképző Intézet

Szilágyi, K. (2012). Karrier- és Pályatervezés. Budapest: Kollegium kft.

Török, R. (2017). A pályadöntések mesterei. Budapest: Print & Pixel House Kiadó, 34-39, 104-134

Veres, A. (2025). Karrier-tanácsadás elmélete és gyakorlata. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană ISBN: 978-606-37-2656-9

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
13. Bevezető, bemelegítő gyakorlatok	Bemutató. Kérdés, ötletbörze. Előzetes tudás aktivizálása.	
14. Super pályafejlődés elméletéhez kapcsolódó tesztek	Fogalmak tisztázása, dokumentum elemzése	
15. FLAG, HEXACO és a RIASEC	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
16. A karrier döntési én-hatékonyság	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
17. Karrier alkalmazkodási képesség	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	

18. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
19. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
20. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
21. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, megvitatás	
22. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
23. Egyéni pályamodellek bemutatása	Bemutató, megvitatás, esetelemzés	
24. Összegzés, ismétlés	Bemutató, csoportmunka, gyakoroltatás.	

Könyvészet
Brown, S. D. & Lent, R. W. (2013). Career Development and Counseling, Putting Theory and Research to Work, 2 nd Edition, New Jersey: John Wiley & Sons Inc., 55-245.
Fonyó I. & Pajor A. (2000) (szerk). Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből. ELTE, Budapest
Hartung, P. J., Savickas, M. L., & Walsh, W.B. (2015). APA Handbook of Career Intervention, Volume 1: Foundations, 1 st Edition, Washington, D.C.: American Psychological Association, 209-223, 225-242; 333-354.
Hartung, P. J., Savickas, M. L., & Walsh, W.B. (2015). APA Handbook of Career Intervention, Volume 2: Application, 1 st Edition, Washington, D.C.: American Psychological Association, 53-66; 139-155.
Rogers, C. (2000). Valakivé válni. A segítő kapcsolat jellemzői. Edge Kiadó, 3 fejezet.
Ritoók Magda (2008). Pályafejlődés – és Pályafejlődési tanácsadás, Budapest: Elte Eötvös Kiadó.
Szilágyi, K. (2012). A pályaorientáció szerepe a társadalmi integrációban. Budapest: Pályatervezési és Tanárképző Intézet
Szilágyi, K. (2012). Karrier- és Pályatervezés. Budapest: Kollegium kft.
Török, R. (2017). A pályadöntések mesterei. Budapest: Print & Pixel House Kiadó, 34-39, 104-134
Veres, A. (2025). Karrier-tanácsadás elmélete és gyakorlata. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană ISBN: 978-606-37-2656-9

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus- és szemináriumtémák a szakterület alap- és alkalmazott kutatásának időszerű kérdéseit érintik, és e tantárgy keretében való megközelítésük a szakterületi szakirodalom legfrissebb eredményein alapul. Emellett a tantárgy tematikája lefedi azokat a főbb fogalmakat, amelyek relevánsak a munkaerőpiacon megkövetelt alkalmazások, valamint a szakmai közösség standardjai szempontjából.
--

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	minimum 5-ös jegy	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Évközi feladatok	A félév során kért feladatok	70%

10.6A teljesítmény minimumkövetelményei

Ha a félévi vizsgán nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 60%-os előírásoknak eleget tett.

Az előadás óralátogatási kötelezettségeket (min. 50%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összórászám legfeljebb 20%-a lehet. Az évközi feladatok leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.04.22.

Előadás felelőse:
Dr. Veres Anna adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Veres Anna adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.25.

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.